

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเปลี่ยนแปลงทำเลที่ตั้งและรูปแบบของการใช้ที่ดินเชิงพาณิชย์กรรม
 ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ระหว่าง พ.ศ. 2524-2534

ชื่อผู้เขียน นายสราวุธ ทิพย์เดโช

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมภางค์ ไปราณานนท์ ประธานกรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิตยา ประพุทธนิตินสาร กรรมการ
 อาจารย์ ดร.พงษ์อินทร์ รักอริยะธรรม กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษานี้ คือ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านทำเลที่ตั้งและรูปแบบของการใช้ที่ดินเชิงพาณิชย์กรรมประเภทต่าง ๆ ในเมืองเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2524-2534 และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดทำเลที่ตั้งและรูปแบบของการใช้ที่ดินเชิงพาณิชย์กรรมประเภทต่าง ๆ โดยได้มีการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเจ้าของกิจการในพื้นที่ศึกษาจำนวน 128 คน และเก็บข้อมูลจากเอกสาร แผนที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และการวิเคราะห์ทางสถิติซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ อัตราส่วนร้อยละ และ multiple regression

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ในระหว่างช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ที่ตั้งและรูปแบบการใช้ที่ดินเชิงพาณิชย์กรรมมีการขยายตัวออกไปตามแนวเส้นทางคมนาคม โดยเฉพาะถนนที่ออกจากเมือง รวมถึงการลดลงของกิจการการค้าบริเวณย่านการค้าใจกลางเมือง ซึ่งมีแนวโน้มว่าในอนาคตการค้าบริเวณชานเมืองจะมีการขยายตัวสูงขึ้น โดยเป็นการขยายตัวของกิจการการค้าประเภทศูนย์การค้า พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงที่ตั้ง และรูปแบบการใช้ที่ดินในแต่ละประเภทการค้าประกอบด้วย

การค้าปลีกแยกพิจารณาในแต่ละปัจจัยดังนี้ ปัจจัยทางกายภาพ คือ ความเป็นแหล่งชุมชน เส้นทางคมนาคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ ผลตอบแทนและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เงินลงทุน ปัจจัยทางสังคม คือ พื้นที่ที่ลูกค้ามีความต้องการสินค้า ความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย

กิจการการค้าส่งประกอบด้วย ปัจจัยทางกายภาพคือ เส้นทางคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค ปัจจัยทางเศรษฐกิจคือ ผลตอบแทนและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เงินลงทุน ปัจจัยทางสังคมคือ พื้นที่ที่ลูกค้ามีความต้องการสินค้า ความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย

กิจการการบริการประกอบด้วย ปัจจัยทางกายภาพ คือ ความเป็นแหล่งชุมชน เส้นทางคมนาคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ เงินลงทุน ผลตอบแทนและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ปัจจัยทางสังคมคือ การใช้สถานที่ร่วมกัน พื้นที่ที่ลูกค้ามีความต้องการสินค้าและบริการ

กิจการการค้าผสมประกอบด้วยปัจจัยทางกายภาพคือ ความเป็นแหล่งชุมชน เส้นทางคมนาคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจคือ ผลตอบแทนและผลประโยชน์ที่จะได้รับ การแข่งขันเชิงการค้ากับร้านค้าข้างเคียง ปัจจัยทางเศรษฐกิจคือ ผลตอบแทนและผลประโยชน์ที่จะได้รับ การแข่งขันเชิงการค้ากับร้านข้างเคียง ปัจจัยทางสังคมคือ พื้นที่ที่ลูกค้ามีความต้องการสินค้าและบริการความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกำหนดทำเลที่ตั้งกิจการการค้าภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยบางตัวกับที่ตั้งการค้าทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของข้อมูล ซึ่งเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการเรียกค้น ปรับแก้ข้อมูล และยังลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน เทคนิคและวิธีการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังสามารถนำไปใช้ศึกษาข้อมูลในด้านอื่น ๆ ได้

Thesis Title Changing of Location and Pattern of Commercial
Landuse in Chiang Mai Municipality During 1981-1991

Author Mr.Saravudh Thipdecho

M.S. Geography

Examining Committee : Assist.Prof.Usdanka Porananond Chairman
 Assist.Prof.Nitaya Prabudhanitisarn Member
 Lecturer Dr.Pong-in Rakariyatham Member

Abstract

The main purposes of this research were to study commercial location and pattern in Chiang Mai Municipality during 1981-1991; to study changing of location and pattern; to study influenced factor by decision making of owner in selecting shop location; to apply geographical information system to data analysis. The data was collected by sampling method from one hundred twentyeight shop owners. The documents and the concerning maps from this sampling method were used to analyse the data by using geographical information system concept and the statistical analysis which consisted of frequency distribution, average and cumulative percentage, and multiple regression.

It can be concluded that the location and pattern of commercial landuse in the study period had extended along the road

especially the road headed to suburban and decreasing of commercial stores in commercial area. The tendency of commercial activity will increase in suburban area especially shopping center. Influenced factors on changing location and pattern commercial landuse were classified in each commercial activity.

Retail activity had some influenced factors such as centrality, road, income, capital, customer need and safety. Wholesale activity consisted of road, utility, income. Capital customer need and safety.

Service activity consisted of centrality, road, capital, income, co-operative place and custom need.

Mixed activity consisted of centrality, road, income, commercial competition, custom need and safety. These factors affected the decision making of commercial location in Chiang Mai Municipality.

The application of geographical information system to study the relationship of some factors and commercial location told us about the relations of information which were more convenient when repeating the information. This technique of study can be applied to other aspects of information.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงจะไม่สำเร็จลุล่วงได้ถ้าปราศจากความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมภางค์ ไปรधानนท์ ภาควิชาภูมิศาสตร์ ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบแก้ไขอย่างดีมาโดยตลอด ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ รวมถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิตยา ประทุมธานีสาร และอาจารย์ ดร.พงษ์อินทร์ รักอริยะธรรม ที่กรุณาตรวจแก้และให้คำปรึกษามาโดยตลอด

ขอขอบคุณมูลนิธิวิชาชีวคาวาที่ได้ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาในครั้งนี้

สรารุช ทิพย์เดโช

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved